

Begroting 2022 / najaarsnota 2021

Voorzitter, dank u wel,

Veel dank aan de ambtelijke organisatie voor al het werk. Dat moet wel even druk zijn geweest. En dit terwijl de organisatie ook al was uitgedaagd in het kader van het hele gebeuren rondom de verschillende verbetertrajecten die noodzakelijkerwijs zijn ingezet in onze gemeente.

Voorzitter, we behandelen vandaag de begroting voor 2022. Een belangrijk document waarin de financiële kaders voor de komende jaren voor onze gemeente worden bepaald. Vanwege de financiële situatie van onze gemeente, is aan de raad een beleidsarme begroting te gepresenteerd. En ook het CDA heeft de recente berichtgeving in de Gelderlander gelezen waarin wethouder Mulder melding maakt van haar buikkrampen als gevolg van een nieuwe korting voor Renkum op de uitkering uit het Rijksfonds. En het CDA is het met de wethouder eens dat een bezuinigingsopgave van wederom een miljoen voor Renkum niet realistisch is. Toch blijft het CDA geloven in de potentie van Renkum als zelfstandige gemeente. Dit is dan ook uitgangspunt voor onze bijdrage.

Voorzitter, naast het beleidsarme karakter van deze begroting is er nog iets bijzonders. Dit is namelijk een laatste begroting van de huidige coalitieperiode. Voor het CDA is dit het moment waarop we naast vooruit kijken, ook even terug willen kijken op de bijna achter ons liggende coalitieperiode. En om maar met de deur in huis te vallen: wat het CDA betreft, is dit college, maar ook deze raad, de afgelopen coalitieperiode veel te veel met zichzelf bezig geweest en te weinig met haar inwoners en de grote inhoudelijke opgaven die op ons afkomen. Klap op de vuurpijl was natuurlijk de bestuurscrisis waardoor de lokale politiek inhoudelijk stil kwam te liggen en uiteindelijk veel geld aan interne aangelegenheden is verbrand. Bezien vanuit de CDA-kernwaarde 'publieke gerechtigheid' is dit alles niet best. De overheid is er om samenleven mogelijk te maken voor ons allemaal en moet daarop ook aanspreekbaar zijn. Lokale politiek die vooral bezig is met zichzelf is daar goed beschouwd het tegenovergestelde van.

En voorzitter, het geld wat hiermee is verbrand hadden we niet en hebben we niet. En voorzitter, dat ligt niet alleen het Rijk, want we zijn de afgelopen jaren verder uit de pas gaan lopen met onze benchmarkgemeenten.

Voorzitter, in de volgende bestuursperiode kunnen we duur, intern gedoe niet nog eens hebben. Dan is het echt einde verhaal voor een zelfstandig Renkum. Het leek onze fractie daarom goed om een motie voor te bereiden waarin we nu op voorhand al een piketpaal slaan voor raadsbrede samenwerking aan de belangrijke *inhoudelijke* opgaven in moeilijk financiële tijden. De tijd lijkt er rijp voor gelet op de positieve sfeer waarin deze raad recent samenwerkt. PvdA had het er zojuist al over. En verder kan verwezen worden naar het betoog van collega Cuppen, dat het maar een afgelopen moet zijn met interne crisis. Onze eerste motie over het vooropstellen van een raadsbreed akkoord in de nieuwe coalitieperiode ziet daarop.

Toelichting motie 1: raadsbreed akkoord (en benoemen dat drie wethouders hier ook goed bij zou passen.)

Wij zijn benieuwd naar de reactie van de verschillende fracties op deze motie.

Voorzitter, verder naar het heden en de toekomst. Bij de behandeling van de perspectiefbrief heeft onze fractie zich al de vraag gesteld: Willen we koste wat het kost zelf aan het roer blijven? Ook nu de in de begroting opgenomen belastingdruk al tot de hoogste van de hele provincie behoort. Het CDA meent van wel. Om verschillende redenen, maar een belangrijke daarvan is het behouden van de kernkwaliteiten van onze dorpen. De afgelopen maanden hebben we veel input van onze inwoners gekregen, veelal in het kader van onze nieuwe Omgevingsvisie. En steeds kwam weer naar voren dat gekoesterd moet worden dat we in prachtige dorpen en een prachtige omgeving leven. Tot wel 90% van ondervraagden geeft aan dat dit hetgeen is wat het zo mooi maakt om hier te wonen, werken en recreëren. Het behoud daarvan en zelf de ontwikkelingen daarbinnen te kunnen bepalen, is voor onze fractie een groot goed. Alleen dit al rechtvaardig inzet op zelfstandig blijven.

Het is wel een heel subtiel evenwicht dat we moeten vinden voor de verschillende opgaven in onze dorpen. Steeds meer komt invloed te liggen bij de regio's en samenwerkingsverbanden. Daar ligt ook een kracht, maar we moeten wel zelf kunnen blijven bijsturen. Met behoud van zelfstandigheid kunnen we het evenwicht tussen de verschillende, ook regionale opgaven, in deze raad zelf blijven zoeken en onze kernkwaliteiten bewaken en versterken. Juist in een tijd waarin geroepen wordt om de komende jaren nog eens 1.000.000 woningen bij te bouwen, kan het zelf vasthouden van het roer voor onze groene dorpen van grote betekenis blijken.

Voorzitter, volgens het CDA mist onze gemeente op dit moment op onderdelen de uitvoeringskracht om de kernkwaliteiten in de praktijk te bewaken, laat staan versterken. Ten aanzien van de uitvoeringskracht [voor wat voor onze inwoners met stip op 1 staat - behoud van de kernkwaliteit van prachtige groene dorpen -] is er volgens onze fractie op dit moment onvoldoende uitvoeringskracht binnen het ruimtelijk domein aanwezig. Wij zien het met het huidige in de begroting opgenomen budget niet goed komen, terwijl er nog talloze opgaven bijkomen (Omgevingswet, Wet kwaliteitsborging, afhandeling bestemmingsplan Buitengebied om er maar enkele te noemen). En de uitvoeringsparagraaf van de concept-omgevingsvisie bevat ook nog talloze verwijzingen richting toekomst. Met programma's en uitvoeringsplannen moet de visie pas zichtbaar worden voor inwoners. Voorzitter, een vraag aan de verantwoordelijk wethouders: Lukt het nu en straks nog om van woorden, daden te maken? En wat is hier binnen het ruimtelijk domein voor nodig?

Voorzitter, zoals u misschien weet houdt het CDA van benchmarks en vergelijkingen om zaken zo goed als mogelijk te objectiveren zodat de raad haar kader stellende rol kan pakken. Ten aanzien van de uitvoeringskracht binnen het ruimtelijk domein tekent zich als gevolg van die benchmark exercities een duidelijk beeld af. Zo'n 250.000 euro per jaar loopt Renkum uit de pas bij vergelijkbare gemeenten. We zijn onderbemand, we doen te veel met te weinig mensen en er komt nog veel meer bij. Ambities realiseren gaat zo niet. Nogmaals, dit terwijl 90% van onze inwoners het belang ervan onderstreept. Wat onze fractie betreft moet hier een stap bij en daarop ziet onze tweede motie. We zien de complexiteit van het vinden van middelen en daarom beperken we ons in de motie tot het geven van de richting. De middelen moeten wat onze betreft gevonden worden in de efficiency op de bedrijfsvoering, niet in de laatste plaats vanwege het efficiencyverlies in relatie tot de Connectie.

Toelichten tweede motie.

Voorzitter, we zullen de komende jaren vanwege onze financiële positie dus meer met minder moeten doen. We zullen ook creatief moeten zijn en om nog betekenisvol voor de inwoners te kunnen zijn. Betekenisvoller dan het zijn van een verlieslatend uitvoeringsloket van het Rijk. Betekenisvol zijn hoeft ook lang niet altijd veel geld te kosten. Gehoord onze achterban, lijkt het onze fractie betekenisvol voor onze inwoners om de komende maanden te onderzoeken of Renkum op heel korte termijn 'een 30 km/per uur gemeente' kan worden. De roep voor een verkeersluwer en verkeersveiliger Renkum is groot. Waarom niet ambitieus zijn en ons zelf ten doel stellen om, met uitzondering van enkele hoofdverbindingswegen, overal in Renkum max 30 km/ per uur te rijden. Die richting wordt al benoemd in de concept omgevingsvisie, maar deze is niet uitvoeringsgericht. Onze fractie wil dit versneld tot zichtbare uitvoering brengen. Dan doen we er volgens onze fractie echt voor onze inwoners toe.

Toelichten derde motie.

Voorzitter, tot slot, de acties die ten langen leste door het college zijn uitgezet zijn de juiste: het toekomstscenario onderzoek, de bestuurskracht en -cultuurverbeteringen trajecten en het doorlichten en verbeteren van de bedrijfsvoering. Het zijn allemaal droevige acties, maar stuk voor stuk wel noodzakelijk. Onze fractie heeft er ook eerder op aangedrongen. En inmiddels is er ook min of meer een grondbedrijf aanwezig, waarmee in ieder geval het potentieel van ontwikkellocaties gestructureerd wordt onderzocht. Ook dat past de politieke koers van onze fractie in de afgelopen bestuursperiode en dit is naar de overtuiging van onze fractie ook een noodzakelijke ontwikkeling voor een blijvend zelfstandig Renkum. Weliswaar heel ver in de blessuretijd heeft dit college wat ons betreft dan ook het juiste gedaan om een basis te leggen voor de toekomst. Gelet op die insteek van de begroting en de toelichting van het raadsvoorstel daarbij, zullen wij de voorstellen in beginsel dan ook steunen.

Ik dank u voor uw aandacht.